

ВПЛИВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ 2020 РОКУ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВ СВІТУ

Наталія Жмурко, Оксана Кубрак

Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, проспект Свободи, 18
e-mail: nataliya.zhmurko@lnu.edu.ua, oksana.kubrak@lnu.edu.ua

Анотація. У статті висвітлено основні причини виникнення світової фінансово-економічної кризи 2020 року. Визначено, що низка науковців прогнозувала ці події ще задовго до їх настання, а поширення пандемії лише посилило її вплив на фінансово-економічні системи держав світу. Авторами досліджено низку наслідків, спричинених кризою в багатьох галузях економіки після появи коронавірусу та введення строгих карантинних заходів. Окреслено, що проблеми, які виникли у таких галузях як авіація, туристичний бізнес, міжнародна торгівля, незаперечно впливають на формування фінансових ресурсів держави в цілому. Разом з тим здійснено порівняльний аналіз впливу кризи 2009 року на валовий внутрішній продукт та економічне зростання держав світу із кризою сьогодення, наведено показано прогнози та фактичні показники розвитку світової економіки на 2019, 2020 та 2021 років. Висвітлено заходи бюджетної, фінансової та грошово-кредитної політики прийняті законодавчими органами держав для подолання наслідків кризи 2020 року.

Ключові слова: фінансово-економічна криза, фінансові ресурси, валовий внутрішній продукт, Міжнародний валютний Фонд, коронавірус.

Постановка проблеми. Про появу фінансово-економічної кризи економісти-банкіри та науковці з відомих світових університетів говорили іще в 2018 році. Ними було передбачено, що криза 2020 року буде масштабнішою та фінансово складнішою, аніж всі попередні кризи чи то світового характеру чи ті кризи, які охоплювали лиш окремі держави. Причини появи кризи будь-якого походження, в першу чергу, впливають на економічне становище як окремих сегментів економічного ринку, так і бізнесу будь-якої форми власності і охоплює весь державний сектор формування фінансових ресурсів держави [4].

Так, інвестиційним банком було оголошено, що світова фінансова криза почнеться у 2020 році [6]. Професор Рубіні, професор школи бізнесу Сполучених Штатів Америки та попередньо економіст міжнародних зв'язків, та федерального резерву і Світового Банку передбачав, глобальний ріст (експансія) буде тривати і розвиватись з року в рік, проте умови її розвинуться та перейдуть у форму кризи, тобто глобального економічного занепаду у 2020 році.

Також він наголошував, що прийдуть інфляційні процеси, торгові конфлікти будуть гальмувати розвиток економік держав, а процентні ставки будуть лиш рости.

Також економістом було зазначено, що Китай повинен сповільнити свій ріст, щоб мати змогу справитись з надлишковими потужностями, потенціалом, щоб дати можливість Європі впоратись з політичною динамікою [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню фінансово-економічної кризи 2020 року присвячено низку праць таких вчених як : Г. Гопінатх [3], Г. Ванберген [4], Н. Рубіні [5], П. Стабі [6], В. Вайт [8] та низки інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В світлі останніх подій та продовження карантинних заходів у країнах світу та в Україні зокрема, вважаємо за доцільне висвітлення досліджень та узагальнення наукових доробок низки зарубіжних вчених які присвятили чималу увагу цим подіям. Саме тому **завданням** наукової статті є з'ясування та узагальнення чинників виникнення кризи 2020 року, визначення її впливу на фінансові системи держав світу, а також окреслення основних заходів щодо її подолання.

Виклад основного матеріалу. Вільям Вайт, економіст економічного департаменту банку Канади, вказав, що криза, яка наближається буде дорого вартувати державам, оскільки законодавці зіштовхнуться з надзвичайними економічними та політичними проблемами, коли намагатимуться прийняти засоби реагування на кризу. Також він зазначив, що росте заборгованість у всьому світі приватного сектору держав, в яких формується ринкова економіка [8]. Вартою була думка професора економіки Гарвардського університету Шлефера про те, що висновки з кризи 2008 року зроблено не було, хоча криза була передбаченою так як і ця криза 2020 року, проте причини кризи 2020 року будуть іншими, аніж попередньої кризи. Він вказує, що занепад почнеться там, де ніхто не очікуватиме і буде надто пізно, щоби помітити його.

Поява Коронавірусу вже за перші місяці карантину спричинила кризу в багатьох галузях економіки. До таких галузей відносяться:

- сфера авіації – багато авіакомпаній опинились на межі банкрутства через припинення здійснення перельотів як міжнародних, так і внутрішньодержавних, і навіть коли заходи карантину будуть частково чи повністю скасовано, сумнівно, що режим перельотів та кількість пасажирів в літаках залишиться такою як була до початку пандемії, також є авіалінії, наприклад Люфтганза, які просять фінансової підтримки зі сторони держави, а менші авіакомпанії іще в гіршому становищі, тому цілком очікувано, що не всі компанії «виживуть» після закінчення карантинних обмежень;

- сфера видобутку нафти – в цей час індустрія видобутку нафти переживає найбільше кризу за весь час свого існування, заводи закриваються, ця сфера була готова до тимчасового занепаду, про невизначеність, яка панує у світі та принцип попиту-пропозиції вказують на те, що ситуація є дуже поганою, якщо ціна в 30 доларів за барель залишатиметься і надалі;

- фінансова сфера – тут ідеться про зниження процентних ставок, відстрочення сплати податкових платежів, відсутність митних зборів через закриття кордонів, банки заплатили відповідну ціну за об'єднання іпотечних кредитів в складні цінні папери з метою отримання максимального прибутку, проте вони готуються до подальшого скорочення процентних ставок і дефолту по позиках;

- сфера міжнародної торгівлі – складні торговельні відносини між великими економіками США та Китаєм, які були досить складними, з появою вірусу та з впровадженням карантинних заходів іще більше ускладнились, в багатьох країнах існує викривлення ситуації з запасами капіталу та існує проблема надзвичайної

заборгованості і ці два аспекти є надзвичайно важко викоринити, аніж коли ми говоримо про проблеми у виробничій сфері, оскільки останні є, по суті, очікуваними не тільки у період кризи [1, 2].

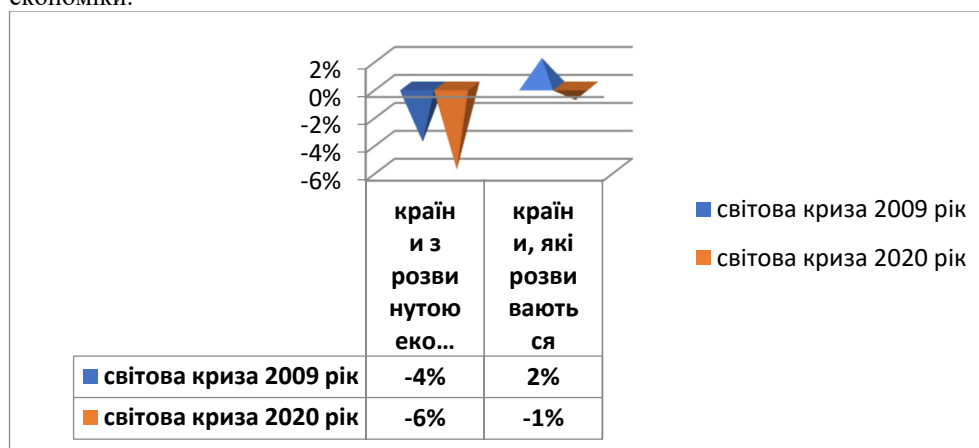
Безумовно, що діяльність всіх цих галузей економіки прямим чином впливає на формування фінансових ресурсів держави, оскільки за таких умов нормальне їх формування є відсутнє, акценти спрямовані на використання таких.

Ця фінансово-економічна криза принесе невизначеність на життя населення та економічний стан справ держав. Вдаватись до прогнозів дуже важко, оскільки безліч країн поряд з пандемією, який вплинув на економічне становище держав, мають іще кризи у сферах падіння цін на біржах, сфері охорони здоров'я, проте ці всі кризи пов'язані між собою. Держави звісно надають підтримку населенню, бізнесу і ці всі заходи є надзвичайно важливі для відновлення економіки, проте вся картина економічного стану держав буде спостерігатись лиш після закінчення карантину.

Найбільш сильно дестабілізація економіки буде спостерігатись в тих країнах, де основна маса фінансових ресурсів формується за рахунок туризму. Країни, які перебувають на етапі формування ринкової економіки матимуть додаткові труднощі і проблеми через зміну руху капіталу, тиску на валюту, оскільки їх фінансові можливості є обмеженими. Також постраждають ті країни, де є слабкий приріст економіки та високий рівень заборгованості.

Цього року в країнах з розвинутою економікою ріст прогнозується на рівні -6,1 відсотка, а в інших країнах, де формується ринкова економіка економічний ріст також піде на зниження в розмірі -1,0 відсотка. Проте, в 2021 році часткове відновлення можливе у всіх країнах [3].

На рисунку 1 показано вплив кризи 2020 та 2009 років на економіку держав з розвинутою економікою та держав, які перебувають на стадії розвитку ринкової економіки.

Рис. 1. Ріст валового внутрішнього продукту у відсотковому співвідношенні 2009 та 2020 років

Джерело: Побудовано на основі [3].

Вже сьогодні своєчасні і виправдані заходи бюджетної, фінансової та грошово-кредитної політики прийняті законодавчими органами держав, а саме: кредитні

гарантії, заходи підтримки ліквідності, збільшення допомоги населенню та відстрочення податкових платежів.

Також законодавчими органами в подальшому повинні бути прийняті заходи відновлювально-заохочувального характеру, а саме: підтримка попиту, заохочення прийняття на роботу працівників, інших заходів на відновлення економіки держави, щоби збереглась рівновага у приватному та державному секторах економіки.

Міжнародний валютний фонд використовує цільово-фінансові ресурси для кредитування з метою підтримки найбільш слабких країн, в тому числі, здійснення екстреного фінансування. Відповідно до масштабу та швидкості розповсюдження кризи, відповідні заходи внутрішньої і міжнародної політики повинні носити всезагальний характер і повинні відповідно коректуватись і змінюватись через нові обставини розвитку кризи [3]. Для того аби бачити ситуацію впливу кризи на економіку різних держав, варто поглянути на таблицю 1, яка наведена нижче, де показано прогнози та фактичні показники розвитку світової економіки на 2019, 2020 та 2021 роки.

Таблиця 1

Зміна Валового Внутрішнього продукту у відсотках [5]

Реальний ВВП, зміни у відсотковому співвідношенні	Прогноз		
	2019	2020	2021
Світовий об'єм виробництва	2,9	-3,0	5,8
Держави з розвинутою економікою	1,7	-6,1	4,5
США	2,3	-5,9	4,7
Зона Євро	1,2	-7,5	4,7
Німеччина	0,6	-7,0	5,2
Франція	1,3	-7,2	4,5
Італія	0,3	-9,1	4,8
Іспанія	2,0	-8,0	4,3
Японія	0,7	-5,2	3,0
Об'єднане королівство	1,4	-6,5	4,0
Канада	1,6	-6,2	4,2
Інші країни з розвинутою економікою	1,7	-4,6	4,5
Держави, які розвиваються	3,7	-1,0	6,6
Держави, які розвиваються в Азії	5,5	1,0	8,5
Китай	6,1	1,2	9,2
Індія	4,2	1,9	7,4
АСЕАН-5	4,8	-0,6	7,8
Країни Європи, які розвиваються	2,1	-5,2	4,2
Росія	1,3	-5,5	3,5
Латинська Америка	0,1	-5,2	3,4
Бразилія	1,1	-5,3	2,9
Мексика	-0,1	-6,6	3,0
Центральна Азія	1,2	-2,8	4,0
Саудівська Аравія	0,3	-2,3	2,9
Країни Африки	3,1	-1,6	4,1
Нігерія	2,2	-3,4	2,4
Південна Африка	0,2	-5,8	4,0
Країни, які розвиваються з низькими доходами	5,1	0,4	5,6

Розглянемо ситуацію з державними фінансами в Україні. Серед всіх видів фінансових ресурсів нами було обрано фінансові ресурси держави, які формуються у Державному бюджеті України, оскільки це є основний фонд грошових коштів, через призму якого можна побачити фінансову стабільність держави та ефективність фінансової системи держави. Статистичні дані, передусім, показують види та джерела доходів у Державний бюджет, тобто кількісні характеристики формування фінансових ресурсів. Зростання податкових та неподаткових доходів свідчить про підвищення ступеня фінансової глобалізації та стабільності економіки держави.

Отже, проект державного бюджету на 2020 рік першому та другому читанні дещо різняться в показниках дохідної частини, а саме: доходи збільшилися на 1,3%, також найбільше було підвищено неподаткові надходження на 9,7 % завдяки збільшенню прибутку саме з державних підприємств. Підвищився прогноз по доходам державного та місцевих бюджетів від податку на доходи фізичних осіб саме завдяки тому, що зростатиме середня заробітна плата (таблиця 2 та рис. 2). Це є в певній мірі ризиковано, оскільки якщо доходи державних підприємств та заробітна плата не зростуть як це передбачається, то бюджети недоотримають доходи.

Таблиця 2

Доходи Державного бюджету 2020 року [9]

Вид доходів	2020 (I) млрд грн.	2020 (II) млрд грн.	2020 (I) (II) зміна млрд грн
Податкові надходження	925,8	926,5	0,8
Податки на доходи та прибуток, з них:	239,3	248,3	9,0
Податок на доходи фізичних осіб	124,7	129,4	4,7
Податок на прибуток підприємств	114,6	118,9	4,3
Рентна плата, з неї:	58,1	55,3	-2,8
Рентна плата з видобування нафти	6,0	5,0	-0,9
Рентна плата з видобування газу	40,1	38,1	-1,9
Рентна плата з видобування бурштину	-	0,5	0,5
Внутрішні податки на товари та послуги, з них:	591,9	587,3	-4,7
Акцизний податок з імпортованих товарів	53,6	53,1	-0,4
Податок на додану вартість (внутрішній)	93,5	96,8	3,3
Податок на додану вартість з імпортованих товарів	356,9	349,5	-7,4
Ввізне мито	32,5	31,8	-0,7
Податки на зовнішньоекономічну діяльність	32,9	32,2	-0,7
Неподаткові надходження	141,1	154,8	13,7
Чистий прибуток державних підприємств, що перераховується до державного бюджету	32,4	41,3	8,8
Плата за надання адміністративних послуг, з неї:	2,0	5,0	3,0
Плата за ліцензії на проведення азартних ігор	-	3,0	3,0
Надходження від орендної плати за користування державним майном	1,3	4,1	2,8
Доходи від кредитування та надання гарантій	2,8	1,9	0,9
Іноземні трансферти	3,1	2,7	0,3
Всього доходів (з міжбюджетними трансфертами)	1 079,5	1 093,7	14,2

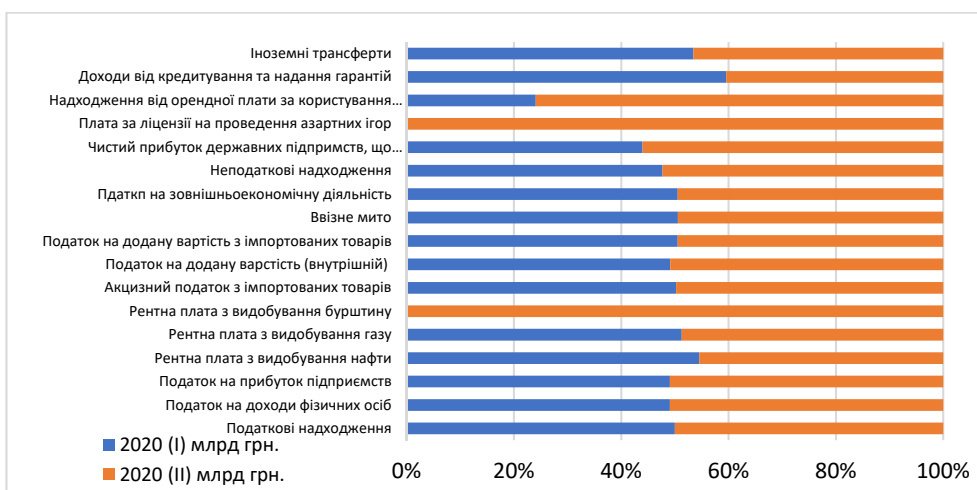

Рис. 2 Структура доходів Державного бюджету України у 1 та 2 півріччі 2020 року

Джерело: Побудовано на основі аналізу проекту бюджету 2020 від 4 листопада 2019 [9].

Як вже було нами вказано, уряд планує отримати 0,5 млрд гривень від оподаткування видобутку бурштину та 3 млрд гривень від ліцензії на азартні ігри.

Таблиця 3

Фінансування Державного бюджету 2020 року [10].

Види фінансування Державного бюджету	2020 (I) млрд грн	2020 (II) млрд грн	Зміни 2020 (I) (II) млрд грн
Загальне фінансування	95.1	94.3	-0.9
Фінансування за борговими операціями	90.9	83.0	-7.9
Запозичення	383.8	365.2	-18.6
Внутрішні запозичення	242.1	231.1	-10.9
Зовнішні запозичення	141.7	134.0	-7.7
Погашення	-292.9	-282.1	10.8
Внутрішні зобовязання	-164.2	-161.9	2.3
Зовнішні зобовязання	-128.8	-120.3	8.5
Надходження від приватизації державного майна	5.0	12.0	7.0
Надходження від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо позязаних з процесом приватизації та кредитування підприємств	5.0	12.0	7.0
Фінансування за активними операціями	-0.8	-0.8	0.0
Зміни обсягів депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-0.8	-0.8	0.0
Розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів	-0.8	-0.8	0.0
Зміни обсягів бюджетних коштів	-0.8	0.0	0.8
На початок періоду	0.0	0.0	0.0
Придбання цінних паперів	0.0	-0.8	-0.8

Дефіцит бюджету, який складе 2,09 % валового внутрішнього продукту планується покрити за рахунок надходжень від приватизації та чистих запозичень. Так, надходження від приватизації збільшили для того, аби скоротити запозичення. Для того аби вплив кризи мав найменші негативні наслідки, необхідно здійснювати вплив на такі чотири рівні від макрорівня (фінансова інфраструктура) до мікрорівня (фінансове здоров'я), які показано у таблиці 4. Криза в економіці призвела до трьох основних змін в світовому фінансовому плані, а саме:

1. Надзвичайна волатильність світового фінансового ринку;
2. Надзвичайний відтік капіталу і здійснення тиску на валютні курси і резерви багатьох країн;
3. Надзвичайне підвищення ризику боргової кризи у приватному та державному секторах.

Зазначені вище три важливих фінансових наслідки збільшують масштаби фінансової кризи і затягують її спад. Для цілей пом'якшення наслідків кризи та підготовки стійкого економічного майбутнього для держав, самі ж держави повинні приймати заходи для вирішення гуманітарних, економічних і фінансових проблем. А саме головне здійснення заходів для припинення боргової кризи. Такі заходи повинні бути спрямовані на надання допомоги найбільш потребуючим верствам суспільств. І оскільки короткострокова політика однозначно вплине на майбутні результати виходу з кризи, то ці заходи повинні бути направлені на здійснення розвитку економіки країн [10].

Таблиця 4

Рівні здійснення впливу для подолання кризи [9]

Рівень	Коротка характеристика
Перший рівень - інфраструктура фінансової системи	Це рівень платіжних систем та ринків цінних паперів компаній та держав. Тут забезпечується основа для виконання основних функцій як управління ліквідністю та розподіл фінансових ресурсів, які необхідні для підтримки економічної діяльності.
Другий рівень – проблеми платіжної спроможності	Оптові електронні системи в цей час мають контролюватись внутрішнім органом – центральним банком. Також важливе значення мають широкі кредитні лінії центральних банків держави і допомога міжнародних організацій.
Третій рівень полягає в забезпеченні звітності.	Для здійснення управління економікою в кризових умовах необхідно володіти точними даними по щомісячних, щоквартальних і щорічних звітах, які стосуються зареєстрованих суб'єктах на біржі та приватних компаніях.
Четвертий рівень – фінансове здоров'я як окремих громадян та підприємств так і держав в цілому.	Цей рівень характеризується потребою в здійсненні промислових та непромислових покупок через доставку. Оскільки через здійснення поставок соціальна дистанція є дотриманою, проте з виходом з кризи супермаркети повинні приділити увагу маркетингу, щоб привабити покупців і щоб останні уникали паніки при здійсненні покупок.

На національному рівні грошово-кредитна політика та фінансова політика складається з: збільшення витрат на сферу охорони здоров'я; здійснення субсидій та трансфертів на заробітну плату; надання кредитів та іншої допомоги тим, хто її потребує. Для держав, які розвиваються, першочерговими заходами повинні бути заходи для здійснення правильної політики управління капіталом, щоб запобігти

значному його витоку. Проте багато країн, в особливості країни з великими заборгованостями будуть обмежені в використанні фіскальних заходів. В такому разі, світова спільнота повинна здійснювати підтримку таким країнам [1]. На міжнародному рівні злагоджені дії швидкого прийняття відповідних рішень зможуть гарантувати максимальний вплив і реальним буде відновити інклюзивний ріст. А для вирішення світових проблем з фінансовою кризою є потреба співпраці міжнародних органів та здійснення заходів в сферах охорони здоров'я та міжнародної торгівлі.

Крім того, міжнародна спільнота повинна здійснювати підтримку найбільш потребуючим країнам. У відповідності до заклику Генерального секретаря ООН розвинуті держави повинні об'єднати свої сили для реалізації заходів стимулювання в розмірі 10 відсотків від світового валового внутрішнього продукту для того, щоб стимулювати світову економіку. Це включає значне розширення доступу таких країн до пільгового фінансування. Існує низка невідкладних заходів, які міжнародна спільнота може прийняти для зміцнення фінансової системи [1].

Висновки. Через умови невизначеності економічних наслідків кризи спостерегаємо значну волатильність, а це призводить до зниження ліквідності на ринках, навіть на такому ринку як ринок казначейських зобов'язань США.

А це, в свою чергу, тягне за собою різкі скачки цін на активи. Основна підтримка населення держав та збереження фінансової системи лягла на центральні банки, оскільки вони здійснили лібералізацію грошово-кредитної політики через зниження ставок. Також центральні банки надали додаткову ліквідність фінансовій системі а також, надали ліквідність у валюті американського долара через кредитні лінії на основі свопів.

А також, запустили програми для закупки ризикових активів, наприклад - корпоративні облигації. Тобто, таким чином, банки виступили як покупці, щоб компанії могли зберегти доступ до кредитів за доступними цінами. Таким чином, центральні банки відіграють найважливішу роль у збереженні стабільної ситуації в економіці.

Проте, якщо брати до уваги не лише ліквідність, то варто звернути увагу на бюджетну і податкову сфери. Оскільки тут ідеться про можливість залишатись платоспроможним. Усі заходи політики у сферах – грошово-кредитній, фінансовій, податковій та бюджетній, спрямовані на пом'якшення наслідків пандемії. Особливо важлива роль буде належати відносинам на міжнародному рівні, оскільки тільки тоді найбільш вразливі країни будуть отримувати фінансову підтримку.

Список використаних джерел

1. Corona crisis causes turmoil in financial markets, United Nations Department of Economic and Social Affairs (april 2020), - № 59. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/PB_59.pdf.
2. Coronavirus shock vs. global financial crisis – the worse economic disaster?. URL: <https://www.dw.com/en/coronavirus-shock-vs-global-financial-crisis-the-worse-economic-disaster/a-52802211>.
3. Gita Gopinath The Great Lockdown: Worst Economic Downturn Since the Great Depression (April 14, 2020). URL: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/the-great-lockdown-worst-economic-downturn-since-the-great-depression/>.
4. Graham Vanbergen (December 1, 2018) The predicted 2020 global recession. URL: <https://worldfinancialreview.com/the-predicted-2020-global-recession/>.
5. Roubini, N (2018), "The Makings of a 2020 Recession and Financial Crisis," Project Syndicate. URL: <https://www.project-syndicate.org/commentary/financial-crisis-in->

- 2020-worse-than-2008-by-nouriel-roubini-and-brunello-rosa-2018-09?barrier=accesspaylog
6. Stubby, P (2018), "Next Global Financial Crisis Will Strike In 2020, Warns Investment Bank Jpmorgan," The Independent. URL: <https://www.independent.co.uk/news/business/news/next-financial-crisis-2020-recession-world-markets-jpmorgan-a8540341.html>
  7. Tobias Adrian, Fabio Natalucci COVID-19 Crisis Poses Threat to Financial Stability (April 14, 2020). URL: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/covid-19-crisis-poses-threat-to-financial-stability/>
  8. White, W (2018), "Bad Moon Rising," Project Syndicate. URL: <https://www.project-syndicate.org/commentary/global-economy-weak-fundamentals-by-william-white-2018-10?barrier=accesspaylog>
  9. Julia Walker Digital finance and crisis (March 23, 2020). URL: <https://www.refinitiv.com/perspectives/fintech-innovation/digital-finance-and-crisis/>
  10. Аналіз проекту бюджету 2020 від 4 листопада 2019: майже реалістично, але без проривів.- Центр економічної стратегії від 13.11.2019 року. – Режим доступу: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Аналіз-бюджету-2020-до-другого-читання.pdf>

References

1. Corona crisis causes turmoil in financial markets, United Nations Department of Economic and Social Affairs (april 2020), № 59. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/PB_59.pdf
2. Coronavirus shock vs. global financial crisis – the worse economic disaster?. URL: <https://www.dw.com/en/coronavirus-shock-vs-global-financial-crisis-the-worse-economic-disaster/a-52802211>
3. Gita Gopinath The Great Lockdown: Worst Economic Downturn Since the Great Depression (April 14, 2020). URL: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/the-great-lockdown-worst-economic-downturn-since-the-great-depression/>
4. Graham Vanbergen (December 1, 2018) The predicted 2020 global recession. URL: <https://worldfinancialreview.com/the-predicted-2020-global-recession/>
5. Roubini, N (2018), The Makings of a 2020 Recession and Financial Crisis, Project Syndicate. URL: <https://www.project-syndicate.org/commentary/financial-crisis-in-2020-worse-than-2008-by-nouriel-roubini-and-brunello-rosa-2018-09?barrier=accesspaylog>
6. Stubby, P (2018), Next Global Financial Crisis Will Strike In 2020, Warns Investment Bank Jpmorgan, The Independent. URL: <https://www.independent.co.uk/news/business/news/next-financial-crisis-2020-recession-world-markets-jpmorgan-a8540341.html>
7. Tobias Adrian, Fabio Natalucci COVID-19 Crisis Poses Threat to Financial Stability (April 14, 2020). URL: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/covid-19-crisis-poses-threat-to-financial-stability/>
8. White, W (2018), Bad Moon Rising, Project Syndicate. URL: <https://www.project-syndicate.org/commentary/global-economy-weak-fundamentals-by-william-white-2018-10?barrier=accesspaylog>
9. Julia Walker Digital finance and crisis (March 23, 2020). URL: <https://www.refinitiv.com/perspectives/fintech-innovation/digital-finance-and-crisis/>
10. Analiz projektu biudzhetu 2020 vid 4 lystopada 2019: maizhe realistychno, ale bez proryviv.- Tsentr ekonomichnoi stratehii vid 13.11.2019 roku. – Rezhym dostupu: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Analiz-biudzhetu-2020-do-druhoho-chytannia.pdf>

**THE INFLUENCE OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC CRISIS OF 2020 ON
THE FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF THE COUNTRIES OF THE
WORLD****Nataliia Zhmurko, Oksana Kubrak***Ivan Franko National University of Lviv, 79008 Lviv, Prospekt Svobody, 18*
e-mail: nataliya.zhmurko@lnu.edu.ua, oksana.kubrak@lnu.edu.ua

Annotation. The article reflects the main reasons for the emergence of the global financial and economic crisis in 2020. It was determined that a number of scientists predicted these events long before their onset, and the spread of the pandemic only increased its impact on the financial and economic systems of the countries of the world. The authors investigated a number of consequences caused by the crisis in many sectors of the economy after the appearance of the coronavirus and the introduction of strict quarantine measures. This financial and economic crisis will bring uncertainty to the lives of the population and the economic situation of states. It is very difficult to use forecasts, because many countries, along with the pandemic that has affected the economic situation of the countries, still have crises in the areas of falling stock prices, health care, but all these crises are interconnected. Of course, states provide support to the population, business and all these measures are extremely important for economic recovery, but the whole picture of the economic condition of states will be observed only after the end of quarantine. The greatest destabilization of the economy will be observed in those countries where the bulk of financial resources are formed through tourism. Countries that are in the process of forming a market economy will have additional difficulties and problems due to changes in capital movements, pressure on the currency, as their financial capabilities are limited. Countries with weak economic growth and high debt will also suffer.

At the same time, a comparative analysis of the impact of the 2009 crisis on gross domestic product and economic growth with the crisis of our time has been carried out. The measures of budgetary, financial and monetary policy taken by the legislative bodies of states to overcome the consequences of the 2020 crisis are highlighted.

The main support of the population of the states and the preservation of the financial system fell on the central banks, as they liberalized monetary policy through lower rates. Also, central banks have provided additional liquidity to the financial system, as well as provided liquidity in US dollar currency through credit lines based on swaps.

Keywords: financial and economic crisis, financial resources, gross domestic product, National Monetary Fund, coronavirus.

Стаття надійшла до редколегії 12.10.2020

Прийнята до друку 29.12.2020